

Cambridge University Press

978-1-107-43792-0 - Palladii Dialogvs De Vita S. Joannis Chrysostomi

Edited with Revised Text Introduction . Notes . Indices and Appendices

by P. R. Coleman-Norton

Excerpt

[More information](#)

DIALOGVS HISTORICVS
PALLADII · EPISCOPI HELENOPOLIS ·
CVM THEODORO · ECCLESIAE ROMANAE DIACONO ·
DE VITA ET CONVERSATIONE
BEATI JOANNIS CHRYSOSTOMI ·
EPISCOPI CONSTANTINOPOLIS ·

Cambridge University Press

978-1-107-43792-0 - Palladii Dialogvs De Vita S. Joannis Chrysostomi

Edited with Revised Text Introduction . Notes . Indices and Appendices

by P. R. Coleman-Norton

Excerpt

[More information](#)

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ
ΠΑΛΛΑΔΙΟΥ, ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΕΛΕΝΟΥΠΟΛΕΩΣ,
ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΝ,
ΔΙΑΚΟΝΟΝ ΡΩΜΗΣ,
ΠΕΡΙ ΒΙΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ
ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ,
ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ,
ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ.

<ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄>

Ο ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ. Τῶν τοῦ Θεοῦ δωρημάτων τὰ μὲν ἐστίν, ὡς 10
ἔοικε, κοινὰ καὶ ἀμέριστα, κράτιστε ἀδελφέ Θεόδωρε, τὰ δὲ κοινὰ
καὶ μεριστά. τρίτα τούτων ἐστίν, ἃ οὔτε κοινὰ οὔτε μεριστά ἢ
ἀμέριστα, ἀλλ' ἴδια κατ' ἐξαίρετον δεδομένα οἷς δίδονται.

Ο ΔΙΑΚΟΝΟΣ. Δεῦρο δὴ φράσον ἡμῖν ἐκάστου γένους τὴν 15
τάξιν· ἀπιθάνως γὰρ προσιμιάσω.

Ο ΕΠΙΣΚ. Τὰ τῆ φύσει καλά, ὧν ἄνευ τὸ ζῆν μιaron, κοινὰ
καὶ ἀμέριστα.

Ο ΔΙΑΚ. Οἶον τί, πάτερ;

Ο ΕΠΙΣΚ. Πρώτον, ὁ τῶν ὅλων Θεός, ἅμα τῷ μονογενεῖ αὐτοῦ
Τίῳ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, κοινός ἐστι καὶ ἀμέριστος· ἔξεστι 20
γὰρ τῷ βουλομένῳ παντὶ ὅλον αὐτὸν λαβεῖν τῇ θεωρίᾳ, πραγ-
μάτων μὴ πειρώμενον. ἔπειτα μετὰ τὸν Θεὸν αἱ θεῖαι Γραφαὶ
καὶ αἱ ὑπερκόσμιαι δυνάμεις. πρὸς ταύταις οὐρανός, ἥλιος, σελήνη,
καὶ σύμπας ὁ τῶν ἄστρον χορός, καὶ αὐτὸς ὁ ἀήρ, κοινὰ καὶ
ἀμέριστα, ὅλα ὅλων. μέχρι τούτων ἡμῖν ἰστάσθω τῶν ἀμερίστων 25
τὸ γένος. ἦν δέ ποτε καὶ ἡ γῆ κοινὴ καὶ ἀμέριστος ἅμα τοῖς τῶν
ὕδατων ρείθροις· ἐξ οὗ δὲ ὁ τῆς πλεονεξίας οἰστρος ἐνεπετάσθη
ταῖς τῶν φιληδόνων ψυχαῖς, κατέστη τὰ βαρύτερα στοιχεῖα γῆς
τε καὶ ὕδατος μεριστά.

Ο ΔΙΑΚ. Σαφέστατα ἔχει τὰ εἰρημένα· προσαναπλήρωσον δὲ 30
τὸν λόγον τοῦ δευτέρου γένους τῶν μεριστῶν.

Ο ΕΠΙΣΚ. Ἐπιαναγκές ἐστι μὴ ἀτελές καταλείψαι τὸ τῆς ὑπο-
θέσεως ὕφος. χρυσὸς τοῖνον καὶ ἄργυρος καὶ πᾶσα ἡ μεταλλικὴ

² ἐν ἄλλοις γράφεται) ἐπισκ(όπου) Ἀσπίνω(ν) *in marg. hab. M.* 9 ΚΕΦΑ-
ΛΑΙΟΝ *ibi et alibi addidit.* 10 μὲν ἐστίν *Mig.* 13 δέδοται *edd.* 14 φράσον
edd. φράσον *M.* 15 ἀπιθάνως *correxi.* ἀπειθάνως *M.* εὐπιθάνως *edd.* 16 ζῆν *edd.*
ἀνιαρόν *con. Big.* 18 οἶον τί *Mig.* οἶον τι *M. Big. Mont. Ben.* 22 ἀγία *Big.*
Monti. 26 δὲ ποτὲ *Mig.* 27 ἐνεπετάθη *edd.* 29 τε *edd.* τὲ *M.*

φύσις, πρὸς τε δρυοτομικὴ ὕλη καὶ ὅσα τῶν μέσων, συλλήβδην εἰπεῖν, κοινὰ μὲν ἐστίν, ἀλλ' ὁμως μεριστά· οὐ γὰρ παντὶ τῷ θέλοντι ὅλα δι' ὅλου ἐπ' ἐξουσίας ὑπάρχει.

Ο ΔΙΑΚ. Εὐδελος καὶ οὗτος ὁ λόγος. ἀμφιβάλλω δὲ μήποτε 5 ἀτουήσης περὶ τὰς ἀποδείξεις τοῦ τρίτου γένους τῶν ἐξαιρέτων, ὑποσχόμενος ὅτι ἔστι τινα ἃ μήτε κοινὰ ἐστὶ μήτε μεριστά, ἀλλ' ἴδια κατ' ἐξαιρετον τῶν ἀξίων τῆς δωρεᾶς. ἐπιθεῖς οὖν τὴν κορωνίδα τῷ λόγῳ, ἀφήγησαι ἡμῖν πόθεν παραγέγονας καὶ περὶ ὧν ποθοῦμεν μαθεῖν τᾶληθῆ.

10 Ο ΕΠΙΣΚ. Εἰ μὲν ἐπ' ἐμοὶ κεῖται καὶ τούτων ἔχω τὴν γνώσιν περὶ ὧν ποθεῖτε μαθεῖν, οὐκ ἀποκνήσω ἢ ἀποκρῦψω· τὸ μέντοι χρέος τοῦ λόγου, ὡς ὑπολαμβάνω, κατὰ δύναμιν προσαποδώσω. παρθενίας γοῦν καὶ τῆς λοιπῆς ἀγαμίας μερισμὸν οὐχ εὐρήσεις· οὐ γὰρ εἰσι τοῦ γένους τῶν κοινῶν ἢ τῶν μεριστῶν· ἐπειδὴ οὐ 15 πᾶς ὁ ποθῶν τὸ πρᾶγμα καὶ παρθενεύει, ἀλλ' ὁ δυνάμενος· τῶν γὰρ γεγαμηκότων πολλοὶ γλίσχονται μὲν, οὐ φθάνουσι δὲ διὰ τὸ προειληφθαι ἐν συζυγίαις. ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς Ὀλυμπιακοῖς ἀγῶσι καλεῖ μὲν ὁ κήρυξ τὸν βουλόμενον, στεφανοὶ δὲ τὸν νικήσαντα· τούτῳ τῷ τρόπῳ καὶ ἐπὶ τῆς ἀγνείας, καθὼς τὸ Εὐαγγέλιον λέγει, 20 τοῦ γὰρ Πέτρου ἀνθυπενεγκόντος τῷ Σωτήρι· “Εἰ οὕτως ἐστὶν ἡ αἰτία τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τῆς γυναικός, οὐ συμφέρει γαμησαί”· πρὸς οἷς ἔφησεν ὁ Σωτήρ· “Ἄλλ' οὐ πάντων ἐστὶ χωρῆσαι τὸν λόγον τούτου, ἀλλ' οἷς δέδοται.” ὁρᾶς, ὅτι οὐ πᾶσιν, “ἀλλ' οἷς δέδοται”;

25 Ο ΔΙΑΚ. Ὁμην σε δυσπορίστως ἔχειν περὶ τὴν τῶν ἐξαιρέτων ἀπόδειξιν, ἀλλ', ὡς ἔοικεν, καὶ γραφικῶς καὶ ἰσχυρῶς ἡμᾶς ἔπεισας.

Ο ΕΠΙΣΚ. Εἰ ταῦτα σαφῆ σοι καθέστηκεν, καὶ λοιπαῖς μαρτυρίαις λιπανῶ τὸν λόγον, ἵν' οἱ φαῦλοι τὴν γνώμην, πεισθέντες 30 ἐκ τούτων, παύσωνται τοῦ ἀρπάζειν ἃ λαβεῖν οὐ δεδύνηται. εὖρομεν γὰρ καὶ τὴν ἱερωσύνην παρὰ ταῖς θείαις Γραφαῖς οὔτε κοινὴν οὐσαν οὔτε μεριστήν, ἀλλ' ἐξαιρετον τῶν ἀξίων, καθὼς νουθετῶν Ἑβραίους λέγει ὁ μεγαλόφρων Παῦλος· “Οὐ γὰρ ἑαυτῷ τις λαμβάνει τὴν τιμὴν, ἀλλ' ὁ καλούμενος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. οὕτως

2 μὲν ἔστω *Mig.* 11 ποθεῖς τι *edd.* 16 γλίσχονται *edd.* γλίσχονται *M.* 26 ἔοικε *edd.* 28 καθέστηκε *Ben. Mig.* 30 παύσωνται *edd.* παύσονται *M.* τοῦ *om.* *Big. Mont.* 32 οὐσαν *edd.* οὐσαν *M.*

6-7] DE VITA S. JOANNIS CHRYSOSTOMI 5

καὶ Ἁαρῶν,” φησιν, “οὐχ ἑαυτὸν ἐδόξασεν γενέσθαι ἀρχιερέα.”
ἐξακοσίων γὰρ οὐσῶν χιλιάδων ἀνδρῶν καὶ πολλῶν ἐν αὐτοῖς
ζῆλον ἐχόντων, εἰς ἀνηγορεύθη ὁ Ἁαρῶν, οὐ τὸ παράδοξον τῆς
ῥάβδου, βλαστησάσης κάρυα, ἐδυσώπησε τοὺς πολλοὺς θεόληπ- 5
τον εἶναι τὸν ἱερέα. τινὲς δὲ τῶν καλῶν ἀνεπιστήμονες, πάθει
τρωθέντες κενῆς εὐδοξίας, τῶν κοινῶν ἢ τῶν μεριστῶν ὑποτοπή-
σαντες εἶναι ταύτην, αὐτοχειροτόνητοι ἐπισκιρτῶσι τῷ πράγματι,
ἄξιον τὸ τέλος τῆς μαυρίας εὐρόμενοι, αὐτὴν τὴν γῆν τῆς συναγωγῆς
τῆς προπετείας τῆς ἑαυτῶν καταστήσαντες μάρτυρα. Δαθὰν γὰρ
καὶ Ἀβειρῶν, πορνικῶ ὀφθαλμῶ τοῦ ἀξιώματος ἐρασθέντες, 10
ὑποβρύχιοι σὺν τοῖς πειθόμενοις ἀπώλοντο, αὐτοσχέδιοι τάφον
τὴν ἑαυτῶν ἐκκλησίαν εὐρόμενοι. μετὰ τούτους Ὁζὰ, οὐ μεμνη-
μένος τῶν προλαβόντων, ὑπὸ τοῦ πάθους συρόμενος, ἦρα τοῦ
πράγματος· καὶ δὴ τῆς κιβωτοῦ μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐφ’ ἀμάξης ἐν
ὁδῷ ἀγομένης, ἔτυχε τὸν ἔλκοντα μόνον ὑποτινάξαντα διασεῖ- 15
σαι τὴν κιβωτὸν. παρακολουθῶν οὖν Ὁζὰ ἐπελάβετο τῇ χειρὶ,
οὐ συγχωρήσας ἀνατραπῆναι τὸ σκεῦος. ὡς δὲ εἶδεν ὁ Θεός, καὶ
οὐκ ἤρεσεν αὐτόν, ὅτι ἐκ τούτου γίνεται συνήθεια τοῖς προπετέ-
σιν, εἴργει, τὸν Ὁζὰ πατάξας ἕως θανάτου, παιδεύων τοὺς μετὰ
ταῦτα παύσασθαι τῆς τοιαύτης μαυρίας. ὁψὲ δὲ ποτε μετὰ μακροὺς 20
τοὺς χρόνους, μετὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ παρουσίαν, Σίμων ὁ μάγος
ὁ ἀπὸ Γίθων τῆς κόμης, σοφιστῆς τῶν ἐναντίων τῆς ἀληθείας
δογμάτων, πανούργος ὑπάρχων ἐν πονηρίαις, σοφίζεται τὸ πάθος,
φοβούμενος δῆθεν τῶν παλαιῶν τὴν ἐπιτιμίαν, ἵνα μὴ τὰ ὅμοια
σπείρας, θερίσῃ τὰ ἴσα. προσέρχεται τοῖνυν κολακεία τοῖς ἀπο- 25
στόλοις, τῷ κωδῖφ τὸν λύκον ἐγκρύψας, μετὰ χρημάτων χρυσοῦ,
ὡς οὐ δοκῶν ἀρπάξειν ἂ κακῶς ἀγοράξω ἐσπούδαζεν, ἐκεῖνα
λέγων ἂ πρέπει ἐκείνον καὶ ὅσοι τοῦτον μιμοῦνται. “Λάβετέ,”
φησι, “τὰ χρήματα ταῦτα καὶ δότε μοι τὴν ἐξουσίαν τῆς ὑμετέρας
ἀξίας, ἵνα ᾧ ἐὰν ἐπιθῶ τὰς χεῖρας, λαμβάνῃ Πνεῦμα Ἀγίου.” 30
ἦν δὲ βεβαπτισμένος εἰς τὸ ὄνομα Ἰησοῦ. ᾧ προσαποκρίνεται ὁ
χορὸς τῶν ἀποστόλων· “Ἀπαγε, ἄνθρωπε· χάρις Θεοῦ πιπρά-
σκεσθαι οὐκ ἀνέχεται.” ὡς δ’ ἐπέμενε κρούων τὴν θύραν τοῖς
λόγοις, ἔφησαν ἐκ δευτέρου· “Τί ἀγοράξεις ἢ δωρεὰν εὐρίσκεις,

1 Ἁαρῶν *edd.* Ἁαρῶν *M.* φησιν *Ben. Mlg.* ἐδόξασε *Ben. Mlg.* 4 βλαστησάσης
edd. βλαστήσασαν *M.* 8 τῆς ante συναγωγῆς *om. Mont. Ben. Mlg.* 12 Ὁζὰ
correcti. Ὁζᾶν *M. edd.* 15 ἔτυχε *Ben. Mlg.* 16 et 19 Ὁζὰ *correcti.* Ὁζᾶν *M. edd.*
22 Γίθων *correcti.* Γετθῶν *M. edd.* 28-29 Λάβετε, φησὶ *Ben. Mlg.* 33 δὲ *edd.*

- βιώσας ἀξίως;” ὡς δὲ ἐνενοεῖ τοῦ βίου τοὺς πόρους καὶ τὸν ὄκνον τῆς ἑαυτοῦ διανοίας καὶ τὸ τοῦ πράγματος ἄδηλον, πάλιν ἐγύμνου τὸ χρύσιον τοῦ βαλαντίου, δελεάζειν οἰόμενος ἐν ἀπάτῃ τοὺς μαθητὰς τοῦ Σωτῆρος. ἀγανακτῆσας πρὸς τούτοις “ὁ δρασσόμενος 5 τοὺς σοφοὺς ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν,” ἐφθέγγετο διὰ τοῦ Πέτρου λέγων· “Τὸ ἀργύριόν σου σὺν σοὶ εἶη εἰς ἀπώλειαν, ὅτι τὴν δωρεὰν τοῦ Θεοῦ ἐνόμισας διὰ χρημάτων κτᾶσθαι”· ᾧ περιέθηκεν τῆς μετανοίας τὸ φάρμακον, ἀλείφων αὐτὸν ἐν μακροθυμίᾳ, “Μετανόησον,” λέγων, “εἰ ἄρα ἀφεθήσεται σοὶ ἡ ἐπίνοια τῆς 10 καρδίας σου. εἰς γὰρ χολὴν πικρίας καὶ σύνδεσμον ἀδικίας ὀρῶ σε ὄντα”· οὐ γὰρ βούλεται τῶν πλημμελούντων τὴν ἀπώλειαν φιλόψυχος ὢν. ἀποδεδειγμένων οὖν κατὰ δύναμιν τῶν προειρημένων, Θεόδωρε μεγαλώνυμε, καὶ μυστηρίων τῆς ἀληθείας διάκονε, πύθου παρ’ ἡμῶν περὶ ὧν προείλου μαθεῖν.
- 15 Ο ΔΙΑΚ. Πόθεν σε νῦν παραγενόμενον ἔχομεν τέως;
Ο ΕΠΙΣΚ. Ἐκ τῆς ἀνατολῆς δηλονότι· ἐν πρώτοις γὰρ νῦν τὴν Ῥώμην τεθέαμαι.
Ο ΔΙΑΚ. Τί σε μάλιστα ἤγαγεν;
Ο ΕΠΙΣΚ. Ὁ τῆς ὑμετέρας εἰρήνης πόθος.
- 20 Ο ΔΙΑΚ. Ἄλλη γὰρ τίς ἐστι παρὰ τὴν ὑμετέραν;
Ο ΕΠΙΣΚ. Οὐκ ἔστι μὲν ἄλλη, ἀλλὰ καὶ πάνυ γε μία, ἣν ἐκ τῶν οὐρανῶν δέδωκεν ὁ Σωτὴρ εἰρηκῶς τοῖς ἀποστόλοις· “Εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν.” ὑπὲρ δὲ βεβαίας χάριτος ἐδευνέρωσεν· “Εἰρήνην τὴν ἐμὴν ἀφήμι ὑμῖν,”—τὸ μὲν οὖν, “δίδωμι,” τάξας 25 ἐφ’ ἑαυτοῦ, τὸ δὲ, “ἀφήμι,” ἐπὶ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου, ἵν’ ἐν Πνεύματι διὰ Χριστοῦ τὴν τοῦ Πατρὸς ἀποκαλύψωσι γνώσιν τοῖς ἔθνεσιν. ἀλλ’ ὥσπερ ἐπὶ τῶν παραλυθέντων μελῶν αἱ τῆς ψυχῆς ἐνεργεῖαι ἐπὶ τὰ ὑγιεινότερα τῶν μελῶν ἀνακάμπτουσι μέρη, τοῦτο δὴ πέπουθε καὶ ἡ ἀθλία ἐφα. παραλυθέντων γὰρ 30 αὐτῆς τῶν μελῶν καὶ τὰς οἰκειὰς ἐνεργείας ἀποτελεῖν μὴ δυναμένων διὰ τὴν τῆς ὁμοιοῦσας φυγῆν, οἱ πλεῖστοι τῶν εὐζώνων καὶ γλιχομένων αὐτῆς φυγάδες τῆς χώρας κατέστημεν, ἀκινδύνως καὶ ἀπραγμόνως οἰκεῖν τὴν θρηνησάμενην οὐ δυνάμενοι διὰ τὴν σχέσιν τῆς ἀληθείας, εἴ πως ὑμᾶς εὐρόντες, τὰς ὀλίγας ταύτας 35 ἡμέρας τὰς λειπομένας τῷ βίῳ κατὰ τὸ Εὐαγγέλιον ζήσωμεν.

7 περιέθηκε Ben. Mig.

8 αὐτὸν *ead.* αὐτῶν *M.*12 ὁ Θεὸς *post* ὧν *add.**ead.* 18 Τί σε *ead.* τίς *M.*32 γλιχομένων *ead.* γληχομένων *M.*

34 σχίσου

con. Sal.

7-8] DE VITA S. JOANNIS CHRYSOSTOMI 7

Ο ΔΙΑΚ. Ὡς ἔοικε, θαυμάσιε πάτερ, ὑπὸ τῆς προνοίας ἡμῖν ἀπεστάλης· συνᾶδουσαν γὰρ εὐρίσκω ταῖς ἡμετέραις ἀνίαις τὴν σὴν ἀλγηδόνα. οἶμαι γάρ σε τῆς συνόδου εἶναι Ἰωάννου τοῦ ἐπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως.

Ο ΕΠΙΣΚ. Οὕτως ἔχει ὡς εἴρηκας. 5

Ο ΔΙΑΚ. Παρακέκλησο τοίνυν, ἐπὶ Θεοῦ μάρτυρος, μετὰ πάσης ἀληθείας ἡμῖν διηγῆσασθαι περὶ ὧν κατὰ μέρος μαθεῖν ἐπευγόμεθα· ὡς εἰδὼς τοῦτο, ὅτι εἴ τι παρὰ τὴν ἀλήθειαν ἡμῖν ἀπαγγελίης, ἔξεις μὲν τὸν Θεὸν δικαστὴν καὶ κριτὴν, ἐλεγχθήσῃ δὲ καὶ παρ' ἡμῶν ἐτέρως μαθόντων. οὐ γὰρ εἰς ἢ δύο ἢ τρεῖς ἢ δέκα ἢ 10 οἱ τυχόντες ἡμῖν ἀφηγήσαντο περὶ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει συμβάντων, ἀλλὰ καὶ πλείους, καὶ τούτων οἱ μὲν ἐπίσκοποι καὶ πρεσβύτεροι καὶ τοῦ τάγματος τῶν μοναχῶν. καὶ εἰ βούλει συντόμως μαθεῖν τὰ τῆς ἐκκλησίας Ῥωμαίων, παρέχω σοι τὴν γνώσιν. πρῶτος πάντων παραγέγονε πρὸς ἡμᾶς ἀναγνώστης 15 Ἄλεξανδρεὺς μετὰ γραμμάτων Θεοφίλου τοῦ πάπα, ἐν οἷς προσανέφερεν καθηρηκέναι τὸν Ἰωάννην. οἷς γράμμασιν ἐντυχῶν ὁ μακάριος πάπας Ἰννοκέντιος μικρὸν ἀνετράπη, προπετείας καὶ τύφου καταγνοὺς Θεοφίλου, ὅτι καὶ μόνος γεγράφηκε καὶ σαφῆ τὴν γνώσιν οὐκ ἔπεμψεν, ἢ δι' ὃ καθεῖλεν ἢ μετὰ τίνων καθεῖλεν. 20 ἐπὶ τούτοις διαπορῶν ἔμενεν, ἀντιγράφειν οὐ θέλων διὰ τὸ κοῦφον τοῦ πράγματος. ἐν οἷς Εὐσέβιός τις διάκονος τῆς Κωνσταντινουπολιτῶν ἐκκλησίας, ἐκκλησιαστικῶν ἕνεκεν διατρίβων ἐν τῇ Ῥώμῃ, προσελθὼν τῷ πάπῃ Ἰννοκεντίῳ, ἐντευκτικούς λιβέλλους ἐπέδωκεν, ὀρκίζων αὐτὸν μικρὸν ἀναμεῖναι χρόνον, ὀψόμενον τῆς 25 συσκευῆς τὴν ἀποκάλυψιν. ἐν οἷς ἐπέστησαν μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐπίσκοποι τέσσαρες τοῦ μέρους Ἰωάννου, ἄνδρες εὐλαβεῖς, Πανσόφιος Πισιδίας, Πάππος Συρίας, Δημήτριος Γαλατίας δευτέρας, Εὐγένιος Φρυγίας, ἀναδόντες ἐπιστολάς, μίαν πρὸς ταῖς δυσί, τὴν μὲν Ἰωάννου τοῦ ἐπισκόπου, τὴν δὲ τεσσαράκοντα ἐπισκόπων 30

2 ἀπεστάλης *Big. Mont.* 8 ἀναγγελίης *edd.* 16 τῶν ἀντιε γραμμάτων *add. edd.* προσανέφερε *Ben. Mig.* προανέφερε *G.* 17-18 ὁ... Ἰννοκέντιος *om. G.* 18 οὐ ἀντι μικρὸν *add. Mre.* ἐνετράπη *in marg. hab. Sav.* 19 Θεόφιλον *G.* 20 ἔπεμψε *G. ἢ om. G.* καθεῖλεν *om. G.* 21 διαπορῶν *om. G.* μὴ *pro* οὐ *leg. G.* 22-24 ἐν οἷς διάκονός τις, ὄρματι Εὐσέβιος, τῆς Κωνσταντινουπολιτῶν ἐκκλησιαστικῶν ἕνεκα πραγμάτων διατρίβων ἐν τῇ Ῥώμῃ *pro* ἐν... Ῥώμῃ *leg. G.* 23 διατρίβων *edd. G.* διατρίβων *M.* 25 αὐτῷ ὀρκίζων *G.* αὐτοὺς *Big. Mont. Ben.* αὐτῷ *G.* 26 μετὰ δὲ τρεῖς ἡμέρας ἐπέστησαν *pro* ἐν.. ἡμέρας *leg. G.* 28 Πισιδίας *G.* Πισιδίης *M. Big. Mont. Ben.* Πισιδίης *Mig.* 29 τρεῖς ἀντι ἐπιστολάς *add. Mig.* 30 τοῦ μακαρίου Ἰωάννου *pro* Ἰωάννου τοῦ ἐπισκόπου *leg. G.* τῶν *post* δὲ *add. G.*

ἐτέρων κοινωνικῶν Ἰωάννου, τὴν δὲ λοιπὴν τοῦ κλήρου Ἰωάννου, συμφώνους τὰς τρεῖς ἀπαιδευτῶν θόρυβον σημαιούσας. εἶχεν δὲ τὸ ὕψος τῆς ἐπιστολῆς τοῦ ἐπισκόπου Ἰωάννου·

<ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄>

“Τῷ δεσπότῃ μου αἰδεσίμῳ καὶ ὀσιωτάτῳ ἐπισκόπῳ Ἰννο-
5 κεντίῳ Ἰωάννης ἐν Κυρίῳ χαίρειν.

“Καὶ πρὸ τῶν γραμμάτων οἶμαι τῶν ἡμετέρων ἀκηκοῦναι τὴν
εὐλάβειαν ὑμῶν τὴν παρανομίαν τὴν ἐνταῦθα τολμηθεῖσαν. τὸ
γὰρ μέγεθος τῶν δεινῶν οὐδὲ ἐν μέρος τῆς οἰκουμένης ἀφήκεν
ἀνήκοον εἶναι τῆς χαλεπῆς ταύτης τραγῳδίας, ἀλλὰ καὶ πρὸς
10 αὐτὰς τὰς τῆς γῆς ἐσχατιᾶς φέρουσα ἢ φήμη τὰ γεγενημένα,
πολὴν πανταχοῦ θρῆνον καὶ ὀλοφυρμὸν εἰργάσατο. ἀλλ’ ἐπειδὴ
οὐ θρηνεῖν δεῖ ταῦτα μόνον, ἀλλὰ καὶ διορθοῦν καὶ σκοπεῖν
ὅπως ἂν ὁ χαλεπώτατος οὗτος σταίη χειμῶν τῆς ἐκκλησίας,
ἀναγκαῖον εἶναι ἐνομίσασμεν τοὺς κυρίου μου τοὺς τιμιωτάτους
15 καὶ εὐλαβεστάτους ἐπισκόπους Δημήτριον, Πανσόφιον, Πάππον,
Εὐγένιον πείσαι, τὰς ἑαυτῶν ἐκκλησίας ἀφείναι, καὶ πελάγους
κατατολμῆσαι τοσοῦτου, καὶ μακρὰν ἀποδημίαν στείλασθαι,
καὶ πρὸς τὴν ὑμέτεραν δραμεῖν ἀγάπην, καὶ πάντα σαφῶς ἀνα-
διδάξαντας ταχίστην παρασκευάσαι γενέσθαι τὴν διόρθωσιν.
20 οἷς καὶ τοὺς τιμιωτάτους <καὶ> ἀγαπητοὺς διακόνους Παῦλον
καὶ Κυριακὸν συνεπέψαμεν. καὶ οὗτοι δέ, ὡς ἐν εἵδει ἐπιστολῆς,
ἐν βραχεῖ διδάξουσιν ὑμῶν τὴν ἀγάπην τὰ γεγενημένα. ὁ γὰρ
τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἀλεξανδρείας τὴν προεδρίαν ἐγχειρισθεὶς
Θεόφιλος, ἐντυχόντων τινῶν τῷ εὐσεβεστάτῳ βασιλεῖ κατ’ αὐ-
25 τοῦ, κελευσθεὶς ἀφικέσθαι μόνος, συναγαγὼν μεθ’ ἑαυτοῦ πλήθος
Αἰγυπτίων οὐκ ὀλίγων παραγίνεται, καθάπερ ἐκ προοιμίων

1 τῶν προ ἐτέρων leg. G. τῶν καὶ συνευρεθέντων αὐτῷ ἦρκα ἐδήλωσαν αὐτῷ οἱ
περὶ Θεόφιλον περάσαι πρὸς αὐτοὺς ἐν Δρυὶ post Ἰωάννου add. G. ἄλλην προ λοιπὴν
leg. G. 2 συμφωνούσας G. ἀπαιδέστερον G. εἶχε Ben. Mig. 4 τῷ αἰδεσιμω-
τάτῳ καὶ θεοφιλεστάτῳ προ αἰδεσίμῳ καὶ ὀσιωτάτῳ leg. I. 6 τὴν om. Big.
8 σχεδὸν post μέρος add. I. 9-10 καὶ γὰρ πρὸς αὐτὰς τῆς γῆς τὰς ἐσχατιᾶς προ
ἀλλὰ...ἐσχατιᾶς leg. I. 12 δεῖ edd. I. διὰ M. ταῦτα om. I. 13 τῆς ἐκκλησίας
ante σταίη leg. I. 14 τοὺς post μου om. edd. 16 καὶ ante Εὐγένιον add. I. τε ante
ἑαυτῶν add. I. ἐκκλησίας om. I. 19 παρασκευάσαι Ben. Mig. I. παρασκευάσαι
M. Big. Mont. 20 καὶ add. I. τῶν διακόνων προ διακόνους leg. I. 21 αὐτοὶ I.
22 διδάσκοντες I. 23 ἐν Ἀλεξανδρείᾳ προ Ἀλεξανδρείας leg. I. 24 ἐντυχόντων edd.
I. ἐντυχόντων M. 26 ἐπισκόπων post Αἰγυπτίων add. I. ὀλίγων Ben. Mig.

8-9] DE VITA S. JOANNIS CHRYSOSTOMI 9

δείξει βουλόμενος, ὅτι εἰς πόλεμον καὶ παράταξιν ἀφικνεῖται. εἶτα τῆς μεγάλης καὶ θεοφιλοῦς Κωνσταντινουπόλεως ἐπιβάς, οὐκ εἰς ἐκκλησίαν ἦλθεν κατὰ τὸν ἄνωθεν κρατήσαντα θεσμόν, οὐχ ἡμῖν συνεγένετο, οὐ λόγων μετέδωκεν, οὐκ εὐχῆς, οὐ κοινοῦνίας· ἀλλ' ἀποβὰς τοῦ πλοίου καὶ τὰ πρόθυρα τῆς ἐκκλησίας 5 παραδραμών, ἔξω που τῆς πόλεως ἀπελθὼν ἠϋλίετο. καὶ πολλὰ παρακαλεσάντων ἡμῶν καὶ αὐτὸν καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ παραγενομένους παρ' ἡμῖν καταχθῆναι (καὶ γὰρ πάντα ἠϋτρέπιστο καὶ καταγώγια καὶ ὅσα εἰκὸς ἦν), οὔτε ἐκεῖνοι οὔτε αὐτὸς ἠνέσχετο. ταῦτα ὀρώντες ἡμεῖς ἐν ἀπορίᾳ ἦμεν πολλῇ, μὴδὲ τὴν 10 αἰτίαν δυνάμενοι τῆς ἀδίκου ταύτης ἀπεχθείας εὐρεῖν· ἀλλ' ὁμως τὰ παρ' ἑαυτῶν ἐπληροῦμεν, τὸ πρέπον ἡμῖν αὐτοῖς ποιοῦντες, καὶ συνεχῶς αὐτὸν παρακαλοῦντες συγγενέσθαι ἡμῖν καὶ εἰπεῖν τίνος ἔνεκεν τοσοῦτον ἐκ προουμιῶν ἀνεῤῥίπισεν πόλεμον καὶ τηλικαύτην ἐσκανδάλισεν πόλιν. ὡς δὲ οὐδὲ οὕτως ἐβούλετο 15 λέγειν τὴν αἰτίαν, οἱ τε κατηγοροῦντες αὐτοῦ ἐπέκειντο, καλέσας ἡμᾶς ὁ εὐσεβέστατος βασιλεὺς ἐκέλευσεν πέραν, ἔνθα διέτριβεν, <ἀπιέναι καὶ> τῆς κατ' αὐτὸν ἀκούειν ὑποθέσεως· καὶ γὰρ ἔφοδον καὶ σφαγὰς καὶ ἕτερα ἐνεκάλουν μυρία. ἀλλ' ἡμεῖς καὶ τοὺς νόμους τῶν πατέρων καὶ τὸν ἄνδρα αἰδοῦμενοι καὶ τιμῶντες, 20 καὶ αὐτοῦ δὲ τὰ γράμματα ἔχοντες, 'μὴ δεῖν ὑπερορίας ἔλκεσθαι τὰς δίκας, ἀλλ' ἐν ταῖς ἰδίαις ἐπαρχίαις τὰ τῶν ἐπαρχιῶν γυμνάζεσθαι,' οὐ κατεδεξάμεθα δικάσαι, ἀλλὰ καὶ μετὰ πολλῆς παρητησάμεθα τῆς σφοδρότητος. ὁ δέ, ὥσπερ τοῖς προτέροις ἐπαγωνιζόμενος, τὸν ἀρχιδιάκονον καλέσας τὸν ἐμὸν ἐξ αὐθεντίας 25 πολλῆς, ὥσπερ χηρευσάσης ἤδη τῆς ἐκκλησίας καὶ οὐκ ἐχούσης ἐπίσκοπον, δι' ἐκείνου τὸν κλῆρον πάντα πρὸς ἑαυτὸν μετέστησεν. καὶ ἀνάστατοι αἱ ἐκκλησίαι ἐγίνοντο, ἀπαγομένων τῶν ἐν ἐκάστη κληρικῶν, παρασκευαζομένων λιβέλλους διδόναι καθ' ἡμῶν, πρὸς κατηγορίαν ἀλειφομένων. καὶ ταῦτα ποιήσας 30

1 ἀφίκεται I. 3 ἦλθε *edd.* εἰσῆλθε I. κατὰ τὸ εἰωθὸς καὶ τὸν ἄνωθεν I. 4 λόγον I. 8 ἅπαντα I. ἠϋτρέπιστο *edd.* I. εὐτρέπιστο M. 10 καὶ ἀντὶ ἐν *add.* I. μὴδὲ *edd.* I. μὴ δὲ M. 13 τε ἀντὶ ἡμῶν *add.* I. 14 ἀνεῤῥίπισε *edd.* I. 15 ἐσκανδάλισε *edd.* διεσκέδασε I. αὐτὸς *pro* οὕτως *leg.* I. ἠβούλετο I. 17 ἐκέλευσε *Ben. Mῖg.* I. 18 ἀπιέναι καὶ *add.* *edd.* I. αὐτοῦ I. καὶ *post* γὰρ *add.* I. 20 εἰδότες *post* πατέρων *add.* I. 21 δὲ M. I. τε *edd.* τὰ δηλοῦντα *post* ἔχοντες *add.* I. ὑπερορίου I. 22 ἰδίαις *om.* I. 23 δικάσαι *edd.* I. δικάσαι M. καὶ *om.* *edd.* I. 25 αὐθεντίας *edd.* I. 26 ἤδη χηρευσάσης I. 27 ἅπαντα I. 28 ἐγένοντο I. 29 καὶ *post* κληρικῶν *et* ἡμῶν (*in* I. 30) *add.* *edd.* I.

ἔπεμπεν καὶ ἐκάλει εἰς δικαστήριον ἡμᾶς, οὐδέπω τὰς καθ' ἑαυτὸν ἀποδυσάμενος αἰτίας· ὃ μάλιστα καὶ παρὰ κανόνας καὶ παρὰ πάντας νόμους ἦν. ἀλλ' ἡμεῖς συνειδότες, ὅτι οὐ πρὸς δικαστὴν ἀφικνούμεθα (ἧ γὰρ μυριάκις ἂν παρεγενόμεθα), ἀλλὰ 5 πρὸς ἐχθρὸν καὶ πολέμιον, καθάπερ τὰ ἔμπροσθεν καὶ τὰ μετὰ ταῦτα ἐδήλωσεν, ἀπεστάλκαμεν πρὸς αὐτὸν ἐπισκόπους, τὸν Πισινοῦντος Δημήτριον, τὸν Ἀπαμείας Εὐλύσιον, τὸν Ἀππιαρίας Λουπίκιον, πρεσβυτέρους δὲ Γερμανὸν καὶ Σενήρον, μετὰ τῆς προσηκούσης ἡμῖν ἐπιεικειᾶς ἀποκρινόμενοι καὶ 10 λέγοντες μὴ παρατεῖσθαι κρίσιν, ἀλλ' ἐχθρὸν καὶ πολέμιον φανερόν. ὁ γὰρ λιβέλλους μηδέπω δεξάμενος, καὶ τοιαῦτα ἐκ προοιμιῶν ποιήσας, καὶ ἀποβῆξας ἑαυτὸν ἐκκλησίας καὶ κοινωρίας καὶ εὐχῆς, καὶ κατηγοροῦς ἀλείφων, καὶ κλήρον μεθιστάς, ἐκκλησίας ἔρημων, πῶς ἂν εἴη δίκαιος ἐπὶ τὸν τοῦ δικαστοῦ 15 θρόνον ἀναβῆναι οὐδαμῶθεν αὐτῷ προσήκοντα; οὔτε γὰρ ἀκόλουθον ἦν τὸν ἐξ Αἰγύπτου εἰς Θράκην δικάζειν, καὶ τὸν ὑπεύθυνον ὄντα αἰτιῶν καὶ ἐχθρὸν καὶ πολέμιον. ἀλλ' ὅμως οὐδὲν τούτων αἰδεσθεῖς, ἀλλ' ὅπερ ἐβουλεύετο, πληρῶσαι ἐπειγόμενος, ἡμῶν δηλωσάντων ὅτι ἔτοιμοί <ἐσμεν>, καὶ ἑκατὸν καὶ χιλίον 20 ἐπισκόπων παρόντων, ἀποδύσασθαι τὰ ἐγκλήματα καὶ δεῖξαι ὄντας καθαρὸς ἑαυτοῦς, ὥσπερ οὖν καὶ ἐσμεν, οὐκ ἠνέσχετο. ἀλλ' ἀπόντων ἡμῶν, καὶ σύνοδον ἐπικαλουμένων, καὶ κρίσιν ἐπιζητούντων, καὶ ἀκρόασιν οὐ φευγόντων, ἀλλ' ἀπέχθειαν φανεράν, καὶ κατηγοροῦς ἐδέχετο, καὶ τοὺς παρ' ἐμοῦ δεδεμένους 25 ἔλυσεν, καὶ αὐτῶν ἐκείνων οὐδέπω τὰ ἐγκλήματα ἀποδυσάμενων λιβέλλους ἐλάμβανεν, καὶ ὑπομνήματα ἔπραττεν, ἅπερ ἅπαντα παρὰ θεσμὸν καὶ κανόνα καὶ ἀκολουθίαν ἦν. καὶ (τί γὰρ δεῖ τὰ πολλὰ λέγειν;) οὐκ ἀπέστη πάντα ποιῶν καὶ πραγμα-

1 ἔπεμπε *Ben. Mig. I.* ἡμᾶς *ante* εἰς *leg. I.* μηδέπω *I.* 2 ἑαυτοῦ *I.*
3 τοὺς *ante* νόμους *add. I.* 4 δικαστήριον ἀφικόμεθα *I.* ἧ *Mig. ἢ M. Big. Mont. Ben. I.* ἂν μυριάκις *I.* 5 καθάπερ τὰ τε ἔμπροσθεν γεγενημένα *I.* 8 Λουπίκιον *I.* Δουπικιανὸν *M. edd.* 10 πρόδηλον *post* ἐχθρὸν *add. I.* 11 μηδέπω *edd. I.* μὴ δέ *πω M.* μηδέπω λιβέλλους *I.* τοιαῦτα *edd. I.* τοιαῦτα *M.* 12 *et* 13 καὶ *ante et post* κοινωρίας *om. I.* 14 ἐκκλησίαν *I.* ἧ *I.* 15 ἀναβαίνειν *I.* 15–16 ἀκόλουθόν ἐστι *I.* 16 τοὺς ἐν Θράκῃ *I.* 16–17 τούτων ὑπεύθυνον αἰτίας ὄντα *pro* τὸν...αἰτιῶν *leg. I.* 18 ἅπερ *I.* ἐβουλεύετο *edd.* βεβούλευτο *I.* 19 ἐσμεν *add. I.* 21 καὶ ἐσμέν *edd. I.* 23 οὐκ ἀκρόασιν *I.* 24–25 γενομένους ἀκουωνήτους ἔλυε καὶ παρ' αὐτῶν *pro* δεδεμένους...αὐτῶν *leg. I.* 25 ἔλυσε *edd.* 26 ἐλάμβανε *edd. I.* ἔπραττε *I.* 27 καὶ κανόνων ἀκολουθίαν *I.* 27–28 τί δὲ δεῖ *pro* καὶ...δεῖ *leg. I.* 28 τὰ *om. edd.*